

⊕ 'Op lange termijn is migratie goed voor de economie'

📖 Uit Trends van 09/01/2020. ([/s/r/c/1551175](#)) 08/01/20 om 21:00 Bijgewerkt om 10:12

Het klopt niet dat etnische verschillen snel tot conflicten leiden, zegt econoom Klaus Desmet. Al maken bijvoorbeeld taalverschillen wel dat mensen minder bereid zijn economisch solidair te zijn met andere groepen. Desmet pleit voor een langetermijnvisie voor migratie.

KLAUS DESMET "Het debat over de migratie wordt al te vlug gedomineerd door kortetermijndenken." © Debby Termonia

Een handelsingenieur en professor economie die geïnteresseerd is in het verband tussen identiteit, cultuur en economie. Professor Klaus Desmet, een Vlaming verbonden aan de Southern Methodist University in Dallas, is zo'n zeldzaamheid. Hij gaf midden december een lezing voor het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (Vives), verbonden aan de faculteit economische wetenschappen van de KU Leuven. Heikele thema's als migratie en het toenemende populisme schrikken Desmet

niet af. "Economie is een sociale wetenschap en ik ben geïnteresseerd in hoe de samenleving functioneert. Als econoom wil ik begrijpen hoe belangrijk cultuur en identiteit zijn voor economische performantie."

”

Zonder de bijdrage van de immigranten waren de VS technologisch nooit zo ver gekomen

U stelt dat etnische diversiteit geen invloed heeft op de kans op conflict in een land. Kunt u dat uitleggen?

KLAUS DESMET. "Er is enorm veel diversiteit in elke groep, of we nu praten over West-Vlamingen en Limburgers, Belgen en Duitsers, Europeanen en Afrikanen. De kans dat ik het over een bepaald aspect van mijn cultuur – bijvoorbeeld over hoe belangrijk ik het vind dat kinderen gehoorzaam zijn – niet eens ben met een West-Vlaming, is ongeveer even groot als de kans dat ik daarover van mening verschil met een Waal of een Mexicaan. Met andere woorden, als ik naar de totale variatie van de cultuur kijk, is maar 1 tot 2 procent te wijten aan verschillen tussen groepen. De rest heeft te maken met de diversiteit binnen groepen."

KLAUS DESMET "Herverdeling werkt deels als een verzekering tegen negatieve schokken." © Debby Termonia

Wanneer verschillen in cultuur wel samenvallen met verschillen in etniciteit, worden de kansen op conflict groter, stelt u. Kunt u daar voorbeelden van geven?

DESMET. "In Thailand en Indonesië zijn de etnische en de culturele diversiteit vergelijkbaar, maar in Thailand vallen de culturele verschillen meer samen met de etnische verschillen. Ons onderzoek suggereert dat dat de kans op conflict en op lagere economische groei in Thailand groter zou kunnen maken. Dat is een statistisch resultaat. Dat betekent niet noodzakelijk dat er in Thailand een conflict zal zijn."

Kunnen elementen uit uw onderzoek worden meegenomen in het debat rond migratie en economie, of rond de werking van heterogene staten?

DESMET. "Ons onderzoek is niet direct toepasbaar op de migratiepolitiek, maar we kunnen er wel een paar algemene dingen over zeggen. De culturele diversiteit die migratie met zich brengt, bestaat grotendeels al in onze eigen maatschappij. Het is wel belangrijk dat we het migratiebeleid zo integrerend mogelijk maken, want een te grote fragmentatie van de maatschappij in te veel kleine groepen is nefast. We zouden willen dat iedereen zich thuis voelt in het land waar we wonen. Dat gevoel van 'behoren' creëert identiteit."

"De data over de werking van federale staten tonen dat mensen iets minder bereid zijn transfers te betalen aan andere groepen dan aan de eigen groep. Hier vinden we natuurlijk een subjectief element terug, namelijk: hoe definiëren we die groepen? Is België minder bereid transfers te betalen aan Griekenland, of Vlaanderen aan Wallonië, of Antwerpen aan Limburg?"

In België vertrekt men van de verschillen in taal en sociaaleconomische situatie tussen Vlaanderen en Wallonië.

DESMET. "Hoe groter het taalverschil, hoe kleiner de bereidheid te herverdelen. In die zin zijn Antwerpenaren misschien meer geneigd transfers te betalen aan Limburg, en minder aan Henegouwen. In België is dat probleem bijzonder moeilijk, omdat de sociaaleconomische verschillen samenvallen met de regio's. En ja, mensen met een lager inkomen zullen positiever staan tegenover staatstussenkomst dan mensen met een hoger inkomen.

"Er is nog een ander aspect: de herverdeling werkt deels als een verzekering tegen negatieve schokken. Ik help jou vandaag omdat je het niet zo goed doet, en jij helpt mij morgen als ik in de problemen zit. Tot in de jaren vijftig was Vlaanderen het armere gedeelte van België en had Wallonië de bovenhand. Het was in de negentiende eeuw als een van de eerste regio's in Europa geïndustrialiseerd. Het is dus mogelijk dat er weer zo'n omwenteling komt. Vlaanderen kan de topospositie behouden, als het blijft inzetten op innovatie bijvoorbeeld, maar niets is verworven."

Er zijn migratiegolven geweest, die een positieve impact hadden op de economie van het ontvangende land, omdat er zo weinig etnische en culturele verschillen waren. Voorbeelden zijn Franse ex-kolonialen uit Algerije en de Duitse Heimatvertriebenen na 1945. Verschilt dat niet fundamenteel van de recentere, etnisch meer diverse migratiegolven?

DESMET. "De migratie heeft een enorm positieve invloed op de economie op lange termijn. Maar er zijn kosten op korte termijn. Over het mogelijke verschil tussen de recente en de vroegere migratiegolven zou ik toch een paar dingen willen zeggen. Ten eerste: toen de Vlaamse boeren immigrerden naar Wallonië en de Italianen aankwamen in België, waren de reacties ook niet altijd positief en verliep de integratie in het begin ook niet altijd even vlot. In de VS werden de Ieren aanvankelijk gediscrimineerd. Nu denkt niemand daar nog aan, omdat het zo lang geleden is. Ten tweede zijn er genoeg voorbeelden van landen, zoals de VS, die immigranten uit alle hoeken van de wereld succesvol hebben weten te integreren. Ten derde mogen we integratie niet gelijkstellen met uniformisering. De grotere culturele diversiteit is dikwijls een positief element, hoewel we natuurlijk een samenleving moeten creëren waarin iedereen zich thuis kan voelen. De economische modellen over het liberaliseren van migratiegolven zijn eenduidig positief."

In welke zin?

DESMET. "We hebben de gevolgen van de migratie op de lokale en de wereldeconomie op de zeer lange termijn geanalyseerd en gesimuleerd. Daaruit bleek dat een grotere liberalisering van de migratiestromen het potentieel heeft het welzijn op wereldniveau te verdrievoudigen. Hoe moeten we zo'n resultaat begrijpen? In de wereldeconomie is er een enorme geografische misallocatie van mensen en van talent. Als meer mensen kunnen wonen op meer productieve plaatsen, waar hun talent meer tot hun recht komt, dan wordt de markt op de meest productieve plaatsen groter en zullen bedrijven meer geneigd zijn te blijven innoveren.

"Dat werkt de langetermijngroei van de economie in de hand. Het debat over de migratie wordt al te vlug gedomineerd door kortetermijndenken. Er zijn ongetwijfeld kosten verbonden aan de migratie, maar op de zeer lange termijn – en ik spreek dan over decennia – zijn er enorm veel voordelen aan een efficiëntere allocatie van de bevolking. Zonder de bijdrage van de immigranten waren de VS technologisch nooit zo ver gekomen."

Bio

- 48 jaar
- Diploma handelsingenieur aan de Universiteit Catholique de Louvain (UCL), doctoraat aan Stanford University
- **1998-2014:** werkte aan de Universidad Carlos III in Madrid
- **Sinds 2014:** verbonden aan de faculteit economie van Southern Methodist University in Dallas
- **2019:** won de Robert E. Lucasprijs in de VS
- Onderzoeker aan de National Bureau of Economic Research (NBER) en de Centre for Economic Policy Research